

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014
Wersja nr 1

Data aktualizacji:

SEKCJA 1: IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI /MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1. Identyfikator produktu

Węgiel kamienny – sortyment: groszek

Numer CAS: 125612-26-2

Numer rejestracyjny REACH: Zwolniony z rejestracji zgodnie z załącznikiem V rozporządzenia REACH.

1.2. Zastosowanie substancji

Stosowany powszechnie jako paliwo, którego wartość opałowa zależy od zawartości popiołu, wilgoci i siarki. Stosowany do spalania w energetyce przemysłowej, oraz ciepłownictwie rozproszonym małych kotłowniach oraz w gospodarstwach domowych. Węgiel kamienny jest nieodnawialnym źródłem energii.

Groszek – rozdrobnione ziarna węgla kamiennego o wymiarach 16,5-31,5mm.

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

NAZWA: Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.

ADRES: Bogdanka, 21-013 Puchaczów

tel. (081) 462 51 00

fax. (081) 462 51 01

REGON: 430309210

e-mail kompetentnej osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki:

lwronski@lw.com.pl, lmartyn@lw.com.pl

1.4. Numer telefonu alarmowego

Dodatkowe informacje w godzinach 07⁰⁰ do 15⁰⁰ tel.: 605 309 579

Nagłe sytuacje: 112 (z telefonu komórkowego)

SEKCJA 2: IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

2.1 Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

KLASYFIKACJA ZGODNA Z ROZPORZĄDZENIEM (WE) NR 1272/2008

Self-Heat 2 Substancja samonagrzewająca się w dużych ilościach;
może się zapalić

H252

KLASYFIKACJA ZGODNA Z DYREKTYWĄ NR 67/548/EWG

W tym systemie klasyfikacji substancja nie była ujęta jako niebezpieczna

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014
Wersja nr 1

Data aktualizacji:

2.2 Elementy oznakowania

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia:

Hasło ostrzegawcze:
Uwaga

Zwroty określające rodzaj zagrożenia:

H252 Substancja samonagrzewająca się w dużych ilościach; może się zapalić

Zwroty wskazujące środki ostrożności:

Zapobieganie

P235 + P410 Przechowywać w chłodnym miejscu. Chronić przed światłem słonecznym.

P280 Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu /ochronę twarzy.

Przechowywanie

P407 Zachować szczelinę powietrzną pomiędzy stosami/paletami.

P413 Przechowywać luzem masy przekraczające 50 000 kg/... funtów w temperaturze nieprzekraczającej 80°C/176°F.

P420 Przechowywać z dala od innych materiałów.

2.3 Inne zagrożenia

W przypadku dużej zawartości drobnych frakcji pyłowych może wystąpić zagrożenie tworzenia się mieszaniny wybuchowej suchego pyłu z groszku węglowego z powietrzem. Może wystąpić niebezpieczeństwo wybuchu w powstałym obłoku pyłu z groszku węglowego podczas przeładunku suchego produktu w kontakcie ze źródłem zapłonu. Z uwagi na wysoką wartość rezystywności pyłu węglowego (zawartego w groszku węglowym) w warstwie, w szczególnych warunkach może pojawić się niebezpieczeństwo zapłonu od iskry statycznej.

SEKCJA 3: SKŁAD/INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.1 Substancje

Jest to materiał organiczny pochodzenia naturalnego, o skomplikowanym, bliżej nieustalonym składzie.

Skład pierwiastkowy groszku węglowego zależy od typu (pochodzenia) węgla, z jakiego został on otrzymany. Głównym składnikiem pierwiastkowym jest węgiel, zakres zawartości pozostałych pierwiastków kształtuje się na poziomie:

- węgiel: 68,0 – 73,0 %
- wodór: 3,8 – 5,3 %
- azot: 1,2 – 2,0 %
- siarka: 1,0 – 1,5 %
- tlen: 7,4 – 11,5 % (oszacowane z różnicy).

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014

Data aktualizacji:

Wersja nr 1

Groszek węglowy w postaci przygotowanej do wykorzystania jako paliwo zawiera do 8,5% wilgoci oraz 4,0 – 10,0 % substancji mineralnej w postaci popiołu.

SEKCJA 4: ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

4.1.1 Wytyczne dotyczące pierwszej pomocy wg dróg narażenia.

Kontakt z oczami	Suchy produkt zawierać może ostre drobiny mogące podrażnić oko w przypadku zaprószenia. Przemycć oko dużą ilością czystej wody, przy szeroko odciągniętej powiece. W przypadku pozostania w oku drobnych cząstek założyć jałowy opatrunek i zapewnić pomoc lekarską.
Kontakt ze skórą	Nie powoduje podrażnień. W przypadku zanieczyszczenia skałeczonej skóry umyć dobrze wodą z mydłem, zdezynfekować, założyć jałowy opatrunek. W przypadkach szczególnych zapewnić konsultację lekarską.
Drogi pokarmowe	Brak ryzyka, nie powoduje dolegliwości. Możliwość pomyłkowego spożycia mało prawdopodobna.
Drogi oddechowe	Pył z groszku węglowego wdychany do płuc może powodować podrażnienie. Wyprowadzić poszkodowanego z zapyłonej atmosfery i zapewnić świeże powietrze.

4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Długotrwałe narażenie na działanie frakcji pylistych powstających podczas wydobywania węgla oraz wyodrębniania frakcji groszku węglowego może powodować wystąpienie choroby zawodowej pylicy.

4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Nie dotyczy.

SEKCJA 5: POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

5.1. Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze:

Powstały pożar gasić wodą (korzystnie rozproszonym strumieniem), pianą gaśniczą, proszkiem, CO₂ (małe pożary). Należy zwrócić szczególną uwagę na materiały składowane w pobliżu.

Niewłaściwe środki gaśnicze:

CO₂, zwłaszcza w przypadku dużych pożarów, w wysokiej temperaturze może w wyniku reakcji węgla z ditlenkiem węgla tworzyć się CO, który może wzmacniać pożar oraz stwarzać zagrożenie toksyczne.

Zwarty strumień wody, zwłaszcza w przypadku dużych pożarów, co może prowadzić do tworzenia się tlenku węgla i wodoru w wyniku zachodzącej reakcji zgazowania parowego węgla.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014

Data aktualizacji:

Wersja nr 1

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Produkt jest materiałem palnym, lecz nie łatwopalnym. Przy niedostatecznym dostępie tlenu produktem spalania węgla może być tlenek węgla, trujący, łatwopalny i wybuchowy.

Szpeciallynie groźne może być zagrożenie wybuchem, w szczególnych warunkach – wysoka zawartość frakcji pylistych i niska zawartość wilgoci.

Nagromadzone duże ilości zawilgoconego produktu po pewnym czasie składowania mogą ulegać samonagrzewaniu, co w pewnych warunkach może powodować zagrożenie samozapaleniem. Wskazane jest monitorowanie temperatury wewnątrz zwałowiska.

5.3 Informacje dla straży pożarnej

Należy stosować pełną ognioodporną odzież oraz odpowiednie środki zabezpieczające drogi oddechowe. Dymy powstające w wyniku spalania węgla są silnie duszące (ditlenek węgla) oraz mogą stanowić zagrożenie toksyczne (tlenek węgla).

SEKCJA 6: POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Produkt nie stwarza zagrożeń, stosować standardowe ubrania robocze, rękawice, okulary ochronne. Wyeliminować potencjalne źródła zapłonu. Uwolniony produkt zawrócić do pełnowartościowego produktu.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Nie stanowi żadnego zagrożenia dla środowiska.

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

6.3.1 Zapobieganie

Materiał nie stanowi źródła potencjalnego zagrożenia dla środowiska.

6.3.2 Likwidacja

Zebrać mechanicznie uwolniony materiał i zawrócić do pełnowartościowego produktu lub w przypadku zanieczyszczenia piaskiem lub ziemią przeznaczyć do spalania w mieszance z pełnowartościowym węglem

6.4 Odniesienia do innych sekcji

Zasady postępowania z odpadami patrz sekcja 13.

SEKCJA 7: POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI I MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

7.1.1 Zalecenia ogólne

Magazynować na zwałowiskach otwartych, w miarę możliwości zadaszonych, eliminować potencjalne źródła zapłonu. Nie dopuszczać do przedłużania czasu

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014

Data aktualizacji:

Wersja nr 1

magazynowania ze względu na możliwe zagrożenie samonagrzewaniem mogącego w pewnych warunkach grozić samozapaleniem zwłaszcza w przypadku wilgotnego produktu. Należy monitorować temperaturę w dolnych warstwach zwalownika.

7.1.2. Zalecenia higieny pracy

Na stanowiskach pracy, na których pracownicy mają kontakt z produktem nie jeść i nie palić. Myć ręce każdorazowo po pracy z produktem.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności

W przypadku magazynowania w pojemnikach stosować odpowiednie, uziemione zbiorniki. Eliminować potencjalne źródła zapłonu oraz w miarę możliwości inertyzować atmosferę w dużych zbiornikach. Nie dopuszczać do przedłużania czasu magazynowania ze względu na możliwe zagrożenie samonagrzewaniem mogącego w pewnych warunkach grozić samozapaleniem zwłaszcza w przypadku wilgotnego produktu. Należy monitorować temperaturę w zbiorniku.

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Zastosowanie jako paliwo do spalania zarówno w instalacjach przemysłowych jak i małych kotłowniach oraz gospodarstwach domowych.

SEKCJA 8: KONTROLA NARAŻENIA/ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1. Parametry dotyczące kontroli

Składnik	NDS [mg/m ³]	NDSC _h [mg/m ³]
Pył z węgla kamiennego i brunatnego: zawierający wolną (krystaliczną) krzemionkę < 2%	10	-

8.2. Kontrola narażenia

W przypadku występowania zapylenia pyłem węglowym należy stosować specjalne rozwiązania techniczne mające na celu poprawę stanu BHP, zabezpieczenia przed pyłami oraz urządzenia odpylające.

INDYWIDUALNE ŚRODKI OCHRONY, INDYWIDUALNY SPRZĘT OCHRONNY

Drogi oddechowe	W przypadku pylenia stosować maski przeciwpyłowe, respiratory. Stosować rękawice robocze – drelichowe zgodnie z zakresem wykonywanej pracy oraz prawodawstwem obowiązującym w zakresie środków ochrony indywidualnej.
Ręce i skóra	Rękawice należy wymieniać zawsze w przypadku oznak zużycia. Rękawice stosować tylko na czyste ręce, aby uniknąć efektu kompresu. Skórę profilaktycznie natrzeć kremem ochronnym. Stosować kombinezony robocze i fartuchy z odpowiedniego materiału.
Oczy i twarz	Stosować szczelne okulary ochronne lub osłony twarzy. W pobliżu stanowisk pracy zapewnić dostęp do bieżącej wody.
Higiena pracy	Podczas pracy nie spożywać posiłków, nie pić,

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014

Data aktualizacji:

Wersja nr 1

kategoryczny zakaz palenia tytoniu. Zapewnić dobrą wentylację na stanowiskach pracy, zwłaszcza w pomieszczeniach zamkniętych.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. nr 217, poz. 1833, z późn. zm.)
- PN-86/Z-04050.01 – Ochrona czystości powietrza. Przyrządy i zestawy do pobierania próbek. Postanowienia ogólne.
- PN-89/Z-04008.07 – Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Postanowienia ogólne. Zasady pobierania próbek w środowisku pracy i interpretacja wyników.
- Dyrektywa 94/9/EU **ATEX95** Parlamentu Europejskiego i Rady (z dnia 23.03.1994r.) w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem obowiązująca w krajach UE od **1 lipca 2003 roku** wprowadzona do polskiego prawodawstwa Rozporządzeniem Ministra Gospodarki (z dnia 22 grudnia 2005r.) w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem, obowiązującym w Polsce od **1 stycznia 2006 roku**,
- Dyrektywa 99/92/EC **ATEX137** (z dnia 16.12.1999r.) w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa, wprowadzona do polskiego prawodawstwa Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (z dnia 29 maja 2003 roku) w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa obowiązującym w Polsce od **25 lipca 2003 roku**.

SEKCJA 9: WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Wygląd	Ciało stałe, koloru czarnego, w postaci ziaren o średnicy zastępczej 16,5-31,5mm bez tendencji do zbrylania się.
Zapach	Minimalnie wyczuwalny charakterystyczny, niedrażniący zapach
Próg zapachu	Nie określono (brak dostępnych danych)
pH	Nie dotyczy (produkt jest ciałem stałym)
Temperatura topnienia/ krzepnięcia	Nie określono (brak dostępnych danych)
Początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia	Nie dotyczy (produkt jest ciałem stałym)
Temperatura zapłonu	Dla rozdrobnionego produktu – ok. 240°C (tygiel otwarty) Fracje pyliste uziarnienie poniżej 200 µm – ok. 150°C (tygiel otwarty)
Szybkość parowania	Nie określono (produkt jest ciałem stałym)
Palność (ciała stałego, gazu)	Nie określono (brak dostępnych danych)
Dolna granica wybuchowości	Nie określono (brak dostępnych danych),

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014

Data aktualizacji:

Wersja nr 1

Górna granica wybuchowości	Nie określono (brak dostępnych danych)
Prężność par w 20°C	Nie dotyczy (produkt jest ciałem stałym)
Gęstość par	Nie określono (produkt jest ciałem stałym)
Gęstość nasypowa	600 - 650 kg/m ³ (dla groszku węglowego, w zależności od uziarnienia, zawartości drobnych frakcji oraz wilgoci)
Rozpuszczalność	Praktycznie nierozpuszczalny w wodzie
Współczynnik podziału: n-oktanol/woda	Nie określono (brak dostępnych danych)
Temperatura samozapłonu	Powyżej 220°C (temperatura samozapalenia drobnych frakcji, zależna od warunków składowania)
Temperatura rozkładu	Nie określono (brak dostępnych danych)
Lepkość	Nie dotyczy (produkt jest ciałem stałym)
Właściwości wybuchowe	Pył materiału posiada właściwości wybuchowe, klasa wybuchowości St1.
Właściwości utleniające	Nie posiada właściwości utleniających

9.2. Inne informacje

- Zawartość wilgoci całkowitej: do 8,5 % (w zależności od warunków składowania),
- Zawartość części lotnych: 36 – 42% (w przeliczeniu na stan suchy i bezpopiołowy)
- Zawartość siarki: 1,0 – 1,5 %
- Zawartość popiołu: 4 – 10 %
- Zdolność spiekania, Liczba rogi RI: 21 - 65
- Wartość opałowa: 26 – 28 MJ/kg

SEKCJA 10: STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1 Reaktywność

Groszek węglowy nie wykazuje reaktywności chemicznej stwarzającej zagrożenie. Produkt zawilgocony przetrzymywany przez dłuższy czas może ulegać samonagrzewaniu.

10.2 Stabilność chemiczna

Produkt jest stabilny chemicznie.

10.3 Możliwość wystąpienia niebezpiecznych reakcji

Nie występują niebezpieczne reakcje.

10.4. Warunki, których należy unikać

Długotrwałe przechowywanie przy zwiększonej zawartości wilgoci.
Kontakt z silnymi utleniaczami

10.5. Materiały niezgodne

Silne utleniacze.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014
Wersja nr 1

Data aktualizacji:

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

Produkt trwały nie ulega rozkładowi. Podczas standardowych warunków użytkowania zgodnych z przeznaczeniem nie powstają produkty niebezpieczne. Głównym produktem spalania jest ditlenek węgla. W przypadku spalania w urządzeniach nieprzystosowanych, przy niedoborze tlenu może tworzyć się tlenek węgla oraz tlenki azotu w zależności od warunków spalania.

SEKCJA 11: INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1. Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Produkt nie jest substancją toksyczną, nie powoduje zagrożenia dla zdrowia człowieka.

Toksyczność ostra:

Nie wykazuje toksyczności ostrej.

Działanie żrące / drażniące na skórę:

Nie wykazuje działania drażniącego na skórę.

Poważne uszkodzenie oczu / działanie drażniące na oczy:

Nie wykazuje działania drażniącego dla oczu.

Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę:

Nie wykazuje działania uczulającego na skórę i drogi oddechowe.

Działanie mutagenne na komórki rozrodcze:

Nie wykazuje działania mutagennego.

Rakotwórczość:

Nie jest substancją rakotwórczą.

Szkodliwe działanie na rozrodczość:

Nie wpływa negatywnie na rozrodczość.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe:

Nie wykazuje szkodliwego działania na narządy docelowe przy narażeniu jednorazowym.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie powtarzane:

Nie wykazuje działania toksycznego na narządy docelowe przy narażeniu powtarzanym

Zagrożenie spowodowane aspiracją:

Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe nie stanowi zagrożenia.

11.2. Skutki zdrowotne narażenia przewlekłego

Długotrwałe narażenie na działanie pyłu węglowego może powodować wystąpienie choroby zawodowej pylicy.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014
Wersja nr 1

Data aktualizacji:

SEKCJA 12: INFORMACJE EKOLOGICZNE

- 12.1. Toksyczność**
Nie dotyczy (produkt nie jest substancją szkodliwą)
- 12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu**
Nie określono
- 12.3. Zdolność do bioakumulacji**
Nie określono (brak dostępnych danych).
- 12.4. Mobilność w glebie**
Nie określono (brak dostępnych danych).
- 12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB**
Produkt nie spełnia kryteriów PBT oraz vPvB..
- 12.6. Inne szkodliwe skutki działania**
Brak

SEKCJA 13: POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów

Sposób postępowania z odpadem	Zawrócić do pełnowartościowego produktu lub spalić w najbliższym dostępnym, odpowiednio przystosowanym palenisku.
Sposób usuwania zużytych opakowań	Nie dotyczy. Produkt transportowany luzem na samochodach lub wagonach kolejowych. W przypadku stosowania opakowań (big – bagów, worków, skrzynek) traktować jako opakowania wielokrotne.
Podstawa prawna	<ul style="list-style-type: none"> • Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. nr 39, poz. 251, z późn. zm.) • Ustawa z dnia 11 maja 2001r. o obowiązkach przedsiębiorców zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. nr 63, poz. 639, z późn. zm.) • Ustawa z dnia 11 maja 2001r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. nr 63, poz. 638, z późn. zm.) • Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. nr 112, poz. 1206, z późn. zm.)

SEKCJA 14: INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

Klasyfikacja transportowa przyjęta została zgodnie z danymi w Umowie ADR obowiązującej od 1 stycznia 2011.

Zmiany klasyfikacji transportowej są aktualnie negocjowane, zostaną one wprowadzone w życie w 2015.

Wskazane jest przeprowadzenie badań określających klasyfikację transportową w laboratorium z certyfikatem Dobrej Praktyki Laboratoryjnej i potwierdzenie klasyfikacji certyfikatem jednostki uprawnionej, w Polsce Instytut Przemysłu Organicznego.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014

Data aktualizacji:

Wersja nr 1

- 14.1. Numer UN (numer ONZ):** UN 1361.
- 14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa UN:**
Węgiel pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego
- 14.3. Klasa(y) zagrożenia w transporcie:** 4.2 S-2
- 14.4. Grupa pakowania:** III.
- 14.5. Zagrożenia dla środowiska:**
Produkt nie jest substancją stanowiącą zagrożenie dla środowiska.
- 14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników:**
Pył z groszku węglowego może tworzyć mieszaninę wybuchową z powietrzem.
- 14.7. Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC:**
Klasyfikacja obowiązująca w transporcie wodnym morskim i śródlądowym powinna być potwierdzona certyfikatem jednostki uprawnionej.

SEKCJA 15: INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

Przepisy prawne wykorzystywane przy opracowaniu karty

- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. nr 171, poz. 1666, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. nr 259, poz. 2173, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 28 października 2002r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. nr 199, poz. 1671, z późn. zm.)
- Oświadczenie Rządowe z dnia 26 lipca 2005r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957r. (Dz. U. nr 173, poz. 1679, z późn. zm.)
- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylając rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE, z późn. zm.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006, z późn. zm.
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 790/2009 z dnia 10 sierpnia 2009 r. dostosowujące do postępu naukowo-technicznego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin.
- Dyrektywa 94/9/EU **ATEX95** Parlamentu Europejskiego i Rady (z dnia 23.03.1994r.) w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem obowiązująca w krajach UE od **1 lipca 2003 roku** wprowadzona do polskiego prawodawstwa Rozporządzeniem Ministra Gospodarki (z dnia 22 grudnia 2005r.) w sprawie zasadniczych

KARTA CHARAKTERYSTYKI

sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), z późniejszymi zmianami

Data wydania: 21.11.2014

Data aktualizacji:

Wersja nr 1

---

wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem, obowiązującym w Polsce od **1 stycznia 2006 roku**,

- Dyrektywa 99/92/EC ATEX137 (z dnia 16.12.1999r.) w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa, wprowadzona do polskiego prawodawstwa Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (z dnia 29 maja 2003 roku) w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa obowiązującym w Polsce **od 25 lipca 2003 roku**.

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Nie dotyczy.

SEKCJA 16: INNE INFORMACJE

Karta charakterystyki została opracowana stosownie do wymogów zawartych w Rozporządzeniu Komisji (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

Pełne brzmienie zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia H i użytych w sekcji 2 i 3 karty charakterystyki:

H252 Substancja samonagrzewająca się w dużych ilościach; może się zapalić

Informacje zawarte w karcie charakterystyki podano zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i umiejętnościami. Jednocześnie nie stanowią one gwarancji jakiegokolwiek specyficznej oceny produktu ani nie mogą być podstawą prawomocnych umów. Powyższe informacje mają na celu opisanie produktu jedynie z punktu widzenia wymagań bezpieczeństwa. Użytkownik jest odpowiedzialny za stworzenie warunków bezpiecznego użytkowania produktu, określonych w niniejszej karcie i za skutki wynikające z jego niewłaściwego stosowania.

Inne źródła informacji:

ESIS – European Chemical Substances Information System (European Chemicals Bureau);

Jednostka dostarczająca danych:

Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla

ul. Zamkowa 1, 41-803 Zabrze

Kontakt: tel. 48 32/ 271-00-41

dr inż. Zbigniew Robak

mgr Roksana Muzyka